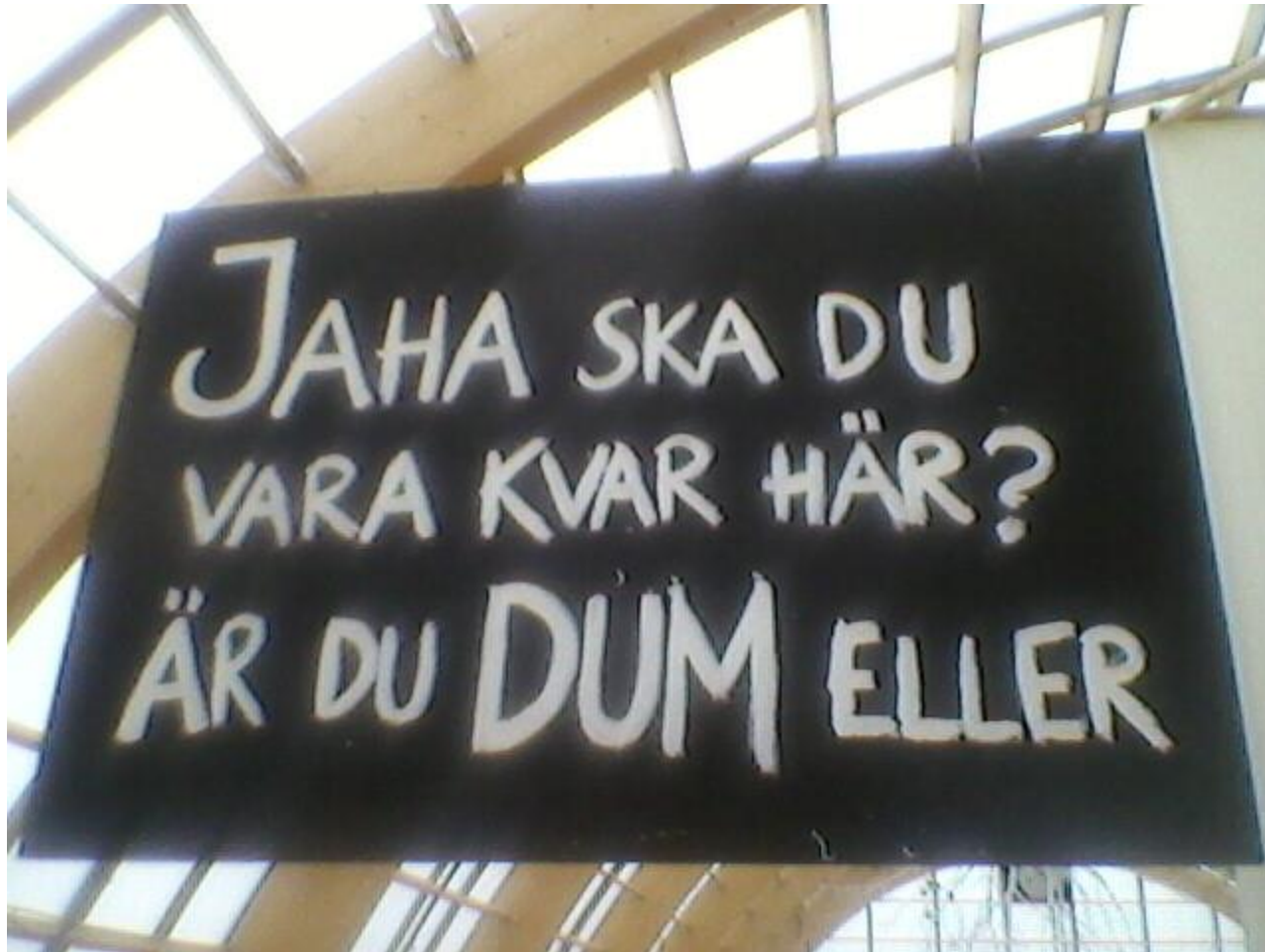

Här får du inte vara med om du inte flyttar härifrån!

Forskning i Söderhamn?

- Statligt krispaket då F15 lades ned
- Kommunen önskade sig forskning och fick 7 doktorander och stöd från Arbetslivsinstitutet, år 2000
- "Världsunikt högriskexperiment"
- Projektet tar slut, korridoren består!
- Nu (ungefär) 5 disputerade och 2 doktorander (olika tillhörighet)
- Lever på forskningsmedel och utvärderingsuppdrag.

Ett lokalt/regionalt uppfattat problem:

Ungdomars utflyttning, och låga återflyttning

- **Flytta/stanna? Vad tänker unga *innan* de vet hur det blir?
Och vad tänker vuxna?**
- Hur får man veta något om det?
  - **Intervjuer** med 4 killar och 4 tjejer
  - **Uppsatser**: Har jag en framtid i Söderhamn?
  - **Gruppdiskussioner** om resultatet
  - **Projektarbete** Att vara ung i Söderhamn
  - **Enkät** gymnasiet årskurs 3
  - **Deltagande och observationer** vid formella och informella möten, unga – vuxna.

Intervjuer med blivande flyttare

- **Normalt och naturligt att flytta**

- *”Man vill ju ut, det är ju så. Om man reser ut, till Stockholm eller så, från Söderhamn – då har man utvecklats, det känns så. (...) Men jag tror att de flesta vill utvecklas och vill ut, prova på något nytt. Det är ju liksom ungdomligt, att prova på nytt och känna på ...”*

Pojke 18 år

- **Inskränkt och stillastående i hemkommunen**

- *”Ja, jag menar ju hur Söderhamn tar emot folk som flyttar hit. Det orkar jag inte riktigt med. Det blir jag så less på. Och det är ju samma personer som säger så här: jävla bögar och jävla ... allting, som de inte vill förstå.”*

Flicka 20 år

Intervjuer med blivande stannare

- **Allt man behöver finns i hemkommunen**
  - *”Men vad finns det i Stockholm som inte finns här – bara en massa folk?!”* (Pojke 17 år)
- **Det är lagom och nära, och man är någon**
  - *”Det är inte för stort och inte för litet, och man känner många. Det är kanske tryggt att man – som när man är i Stockholm då är man en i mängden – men här är man någon. Man har kompisar och så där, man har något att ramla tillbaka på. Det är liksom nära till allting”* Flicka 17 år

Uppsatser: Har jag en framtid i Söderhamn:

positiv

negativ

flickor, yrkesf

Viktigt med vänner, familj, trygghet

pojkar, yrkesf & studief,

Arbetet klart viktigast, bor där man får utbildning/arbete

flickor, studief

Viktigt med inflytande o egen utveckling. Vill ut, bort, testa nytt

Gruppdiskussioner

- Starka gruppnormer tydliga,
främst i studieförberedande grupper.
- *” Stanna? Då skulle jag verkligen fråga vad han vill med sitt liv”* (kille te3)
- *”Äh, när vi är med samhällarna säger vi inte så mycket, de tycker ju alltid att de vet allting bäst i alla fall”* (kille roh3)

Enkät bekräftar att social bakgrund och kön spelar stor roll

<p>Pojkar från arbetarklass: Vill stanna men är tveksamma till om det går</p>	<p>Flickor från arbetarklass: Flexibla i boendet men många vill vara kvar</p>
<p>Pojkar från medelklass: Kommunen är ok, men bra jobb och status finns någon annanstans</p>	<p>Flickor från medelklass: Söderhamn passar inte, det är tråkigt och instängt</p>

("Riktiga") Ungdomar flyttar, enligt de vuxna

- Det är väl högst naturligt att ungdomar flyttar.
- Så har det väl alltid varit, att ungdomar flyttar.
- Det är bra och nyttigt att ungdomar flyttar.
- Det är inte de som flyttar som är problemet,
det är de som stannar.
- Vi vill absolut inte hindra någon från att flytta.

(Alltför) enkla slutsatser

- Unga är inte intresserade av lokala frågor.
- Det är ingen idé att dra med ungdomar i politiskt arbete, de flyttar ju ändå efter något år.
- De unga som vill något flyttar ju härifrån.
- Man får hoppas att man kan locka tillbaka dem när de ska bilda familj.

Hur påverkar dessa förväntningar de som faktiskt vill stanna?

- Enkät: Tror du att lokalpolitikerna vill att du ska bo kvar i kommunen?

Andel ja-svar, %	Pojkar	Flickor
Etablerad medelklass	69	67
Arbetarklass	28	31

Ett regionalt problem?

En grupp ungdomar anser sig ha vissa möjligheter till inflytande och uppfattas som ungdomar med resurser.

Denna grupp säger i hög grad att de kommer att flytta från regionen.

En regional möjlighet?

En grupp ungdomar säger att de inte har något inflytande - de vet inte vem de ska tala med och inte heller om vad – och förväntas inte heller ha sådana ambitioner eller resurser.

Dessa ungdomar är de som visar störst intresse för och vilja att stanna i regionen.

Men de (och de vuxna) tror inte att de har något att bidra med ...

Nya forskningsmedel (FAS) ger fortsatt forskning!

Ser det likadant ut överallt?

- Samtal om dessa frågor, i hela Sverige
- Fördjupning i Småland

Det finns lokala variationer men storstadsnormen och flyttarfokuset känns igen i hela Sverige

Spelar kommunala insatser någon roll?

- Uppföljning Söderhamn

Ungdomsstyrelsen, Fokus 10

Unga på landsbygden:

- Upplever i större utsträckning att de inte är delaktiga i samhället
- Stödjer i något lägre grad demokratin och dess principer

Vad hände sedan i Söderhamn?

Söderhamn satsar 25 milj på tre år, och fortsätter satsningar efter det.

- ”Ungdomslyftet” och ”Drivkraft” har gett unga en mer positiv syn på kommunen
- Jämförelse enkät 2003 och 2009
  - Andelen som planerar att *bo kvar tills vidare* har ökat från 3 till 26 %
  - Andelen som planerar att *flytta och inte komma tillbaka* har minskat från 31 till 21 %

En positivare attityd generellt

Andelen som tycker att Söderhamn är bra, när man är 5, 15, 25 och 35 år har ökat i varje alternativ.

5 år - från 63 till 90%

15 år - från 37 till 59 %

25 år - från 11 till 25 %

35 år - från 33 till 60 %

Ett positivt framtidsalternativ för fler

- - "Att studera i Söderhamn" är nu ett positivt alternativ för 60 % av de unga, 2003 var det 31 %. Störst förändring bland medelklassflickor och arbetarpojkar.
- Och så har unga vuxna i Söderhamn bestämt sig för att styra upp stan! Kolla in facebook-gruppen **"Nu styr vi upp stan!"** Se även "Söderhamns unga"

Slutsatser

Storstadnormen präglar oss alla!

- Unga på landsbygden upplever sig inte delaktiga.
- Värderingar och normer vägleder agerande och beslut.
- Det spelar roll vad vuxna gör!

Olika insatser ger olika resultat. Olika beslut gynnar olika grupper.
Vilka satsar ni på?

Ett annat sätt att uttrycka det ...

(utställning: I unga ögon, Virserums konsthall 2009)

Vill du läsa mera?

- Avhandlingen och andra publikationer kan hämtas hem via:

www.soderhamn.se/lottasvensson

Fråga vid sängdags:

- **Har du bidragit till att en ung människa har deltagit i socialt värdesatt beslutsfattande idag?**

Workshop

- Egen tankestund:

Hur arbetar du idag?

Hur skulle du vilja arbeta?

Vad behöver du för att kunna arbeta som du vill?

- Därefter gruppsamtal, ca 5 personer per grupp
- Återsamling och gemensam reflektion